UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta Ta Hellēnisti Heuriskomena

Origenes

Coloniæ, 1685

Addenda Notis Et Observationibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-79869

Visual Library

ADDENDA
NOTIS ET OBSERVATIONIBUS.

PAg. 19. col. 1. verſ. 3. 4. uſum Origenem fuiſſe dicendum eſt. ADD. In vetuſto Codice Renati Marchali, quem habent Claromontani Patres Societatis Jeſu, & quo Prophetæ ſacri omnes continentur, cum ubiq; fere adſcripti ſunt capitum & verſuum numeri, tum maxime ad prophetiam Ezech. quæ in cap. 56. verſus ſexcentos ſupra mille diſcreta eſt: ſive ex vetuſtiore exemplari, unde iſtud deſcriptum eſt, diviſionem hanc transtulerit librarius, ſive ingenio ſuopte commentus ſit.

P. 19. col. 1. v. 27. 28. at in libros quinq; diſtributum. ADD. Quod ait autem Hilarius Pſalmos à LXX. Senibus in numerorum & ordinem fuiſſe redactos, de Pſalterio Græco intelligito: nullis ſiquidem numerum notis Pſalmos fuiſſe ab Ebræis ſua ætate diſtinctos Origenes prodidit. Memorabilis hic ipſius locus ex Catena Regia ad Pſalm. 2, 7. υἱός μου εἶ σύ. καὶ ἐν ταῖς πράξεσι δὲ τῶν ἀποστόλων τό υἱός μου εἶ σύ. ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε, ἐγγύεται εἶναι τοῦ α΄ ψαλμοῦ· ὡς γὰρ γέγραπται, φησὶν, ἐν τῷ πρώτῳ ψαλμῷ υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. τὰ ἑλληνικὰ μέντοι ἀντίγραφα, δεύτερον εἶναι τοῦτον μηνύει. καὶ τοῦτο δὲ οὐκ ἀγνοητέον. ὅτι ἐν τῷ ἑβραϊκῷ οὐδενὶ τῶν ψαλμῶν ἀριθμὸς παράκειται· Ubi obſervatione dignum eſt, pro eo quod vulgo legitur Act. 13, 33. ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ, quodque ſequuntur Editiones univerſæ, ſcriptum olim fuiſſe, ἐν τῷ πρώτῳ ψαλμῷ· quam lectionem hodieque præfert Vetus Codex Græco-Latinus Evangeliorum & Actorum Apoſtolicorum, quem Academiæ Cantabrigienſi donavit Theodorus Beza.

P. 21. c. 1. v. 23. videtur παρέλκειν ADDE. p. 164. οὐδὲ ἐπιδέχεται ἡ μὲν ἡ κατασκευὴ βελτίωσιν] Et tamen alias ſæpiſſime docet animas, quocunque loco ſint, ſive antequam corpora ſubeant, ſive dum inſunt corporibus, ſive poſtquam iis exierunt, reparari poſſe in melius per virtutem & recte facta, vel delabi in pejus per noxas & vitia. Id ex inſtituto tractamus in Origenianis.

P. 23. c. 1. v. 14. Tarinus alia edidit, alia vertit. ADDE. εἷς δὲ ποιμὴν τῶν λογικῶν ὁ λόγος.] Oſtendimus in Origenianis accuſatum fuiſſe Adamantium hoc nomine, quod dixerit rebus omnibus præeſſe Patrem, rebus ratione præditis Filium, Sanctis duntaxat Spiritum ſanctum.

P. 28. c. 1. v. 37. ὢν τοῦτον αὐτοῦ εἶναι, &c.] Origenes in Catena Corderiana in Joh. ad c. 2. v. 12. ζητεῖται παρὰ πολλοῖς περὶ τῶν ἀδελφῶν ἰησοῦ πῶς εἶχε τούτους, τῆς μαρίας μέχρι τελευτῆς παρθένου διαμεινάσης· ἀδελφοὺς μὲν οὐκ εἶχε φύσει, οὔτε τῆς παρθένου τεκούσης ἕτερον, οὐδὲ αὐτὸς ἐκ τοῦ ἰωσὴφ τυγχάνων. νόμῳ τοιγαροῦν ἐχρημάτισαν αὐτοῦ ἀδελφοὶ, υἱοὶ ἰωσὴφ ὄντες ἐκ προτεθνηκυίας γυναικὸς καὶ ἐπεὶ καθ᾽ ὁμολογίας γυνὴ αὐτοῦ ἡ μαριὰμ ἐχρημάτισε· τοῦτο γὰρ ὁ μωϋσέως διδάσκει νόμος, μοιχείας τιμωρίαν ἐπάγων κατὰ τοῦ ἐπιβαίνοντος μνηστευθείσῃ παρθένῳ· ἐπιφέρεται γὰρ τό· ἀνθ᾽ ὧν ἐταπείνωσε τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ τὴν κατεγγυηθεῖσαν αὐτῷ παρθένον, γυναῖκα λέγων· ἀκολούθως τῇ τοιαύτῃ διατάξει ἀδελφοὶ τοῦ ἰησοῦ εἴρηνται οἱ ἐκ τοῦ ἰωσὴφ, εἰ καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ μὴ τυγχάνει·

P. 31. col. 2. v. 18. diem ſuum natalem fuiſſe execratos. ADDE. Origenes in Gen. 40, 20. ex Catena Romana: τὴν μὲν πρὸ ἡμῶν ἐτήρησέ τις, ὅτι φαῦλός ἐστιν ὁ τὰ γενέσεως τιμῶν πράγματα καὶ τὴν ἡμέραν τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἀποδεχόμενος· ἡμεῖς δὲ βεβαιοῦμεν τὴν διήγησιν καὶ ἐπὶ τοῦ ἡρώδου, τὸ παραπλήσιον εὑρόντες, ὅτε καὶ ἡ θυγάτηρ ἡρωδιάδος ὠρχήσατο, καὶ ἀπετμήθη ἡ ἰωάννου κεφαλὴ καὶ οὐδαμοῦ δίκαιος φαίνεται γενέθλιον ἄγων ἡμέραν·

P. 38. col. 2. v. 24. 25. ſeipſum ſancti Sacramenti fructu fraudaverit. ADDE. Id ſibi velle videtur Origenes, vel Chryſoſtomus, vel quisquis ad Matth. 14, 36. id ſcripſit in Catena Origeniana à P. Combefiſio collecta, & nondum edita: τὸ δὲ προσελθεῖν μετὰ πίστεως, οὐ τὸ λαβεῖν ἐστι μόνον τὸ προκείμενον, ἀλλὰ καὶ μετὰ καθαρᾶς διανοίας ἅψασθαι, τὸ οὕτως διακεῖσθαι, ὡς αὐτῷ προσιόντας τῷ χριστῷ·

P. 39. col. 1. v. 20. 21. ſancti Spiritus ſanctificari. ADDE. Ambroſius de fide libr. 4. c. 5. *Nos quotiescunq; Sacramenta ſumimus, quæ per ſacræ orationis myſterium in carnem transfigurantur, & ſanguinem, mortem Domini annuntiamus.*

P. 41. col 2 v. 57. 58. Quanquam ſcribit. ADDE. Megaſthenes apud Plinium libr. 8. c. 14. *in India ſerpentes in tantam magnitudinem adoleſcere, ut ſolidos hauriant tauros, cervosq;.* Id confirmatur ex eo quod refert.

P. 43. c. 2. v. 35. 36. doctrinam hanc fuſe perſequitur & aſſerit. ADDE. ὁ οὖν ἀναμάρτητος, &c] Damnoſam ἀπαθείας & ἀναμαρτησίας doctrinam hic proponit Origenes, & aliis quoque locis, qui in noſtris Origenianis notati ſunt, libr. 2. c. 2. quæſt. 7. paragr. 18.

P. 45. col. 1. v. 51. 52. ſed præcipuo quodam modo ſuper Petrum. ADDE. *Vide*, inquit Origenes Hom. 5. in Exod. *magno illi Eccleſiæ fundamento, & petræ ſolidiſſimæ, ſuper quam Chriſtus fundavit Eccleſiam, quid dicatur à Domino.* Hinc eum Apoſtolorum principem appellat Rom. 17. in Luc.

P. 46. c. 1. v. 25. 26 ampliorem poteſtatem Petro tribuit, quam reliquis quibuscunque. ADDE. Auguſtinus Serm. 26. de Diverſ. *Nunquid iſtas claves Petrus accepit, & Paulus non accepit? Petrus accepit, & Iohannes, & Iacobus non accepit, & cæteri Apoſtoli? Aut non ſunt iſtæ in Eccleſia claves, ubi peccata quotidie dimittuntur? Sed quoniam in ſignificatione perſonam*

R ſonam

ſonam Petrus geſtabat Eccleſiæ, quod illi uni datum eſt, Eccleſiæ datum eſt. Ergo Petrus figuram geſtabat Eccleſiæ; Eccleſia corpus Chriſti eſt. & Tr. 118 in Joh. *Sicut in Apoſtolis cum eſſet etiam ipſe numerus duodenarius, id eſt quadripartitus in ternos, & omnes eſſent interrogati, ſolus Petrus reſpondit: Tu es Chriſtus Filius Dei vivi, & ei dicitur: Tibi dabo claves regni cælorum, tanquam ligandi & ſolvendi ſolus acceperit poteſtatem, cum & illud unus pro omnibus dixerit, & hoc cum omnibus, tanquam perſonam gerens ipſius unitatis acceperit. Ideo unus pro omnibus, quæ unitas eſt in omnibus.*

P. 46. col. 2. v. 11. 12. Tu es Petrus, &c. ADDE. & in Catena Corderiana in Joh. ad c. 1. v. 42. πέτρον δὲ αὐτὸν κληθήσεσθαι εἶπεν, παρονομασθέντα ἀπὸ τῆς πέτρας, ἥτις ἐστὶν ὁ χριστός. ἵν᾽ ὥσπερ ἐκ σοφίας σοφὸς, καὶ ἅγιος ἐξ ἁγιότητος, οὕτω καὶ ἐκ πέτρας πέτρος·

P. 47. col. 2. v. 52. 53. λύτρον ἀντὶ πάντων ADDE & libr. 1. contr. Celſ. ἆρα γὰρ εὔλογον τὸν τοσαῦτα ὑπὲρ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων τολμήσαντα ἵνα τὸ ὅσον ἐπ᾽ αὐτῷ πάντες Ἕλληνες καὶ βάρβαροι κρίσιν θείαν προσδοκήσαντες ἀποστῶσι μὲν τῆς κακίας, πάντα δὲ πράττωσιν ἀρεσκόντως τῷ τῶν ὅλων δημιουργῷ, παράδοξον μὲν ἐσχηκέναι γένεσιν, πασῶν δὲ γενέσεων παρανομωτάτην καὶ αἰσχίστην·

P. 55. col. 1. v. 21. Euthymius in Matth. 17, 20. & 21. 21. ADDE. Alias tamen aliter Montes interpretatur: velut in Catena Origeniana Combefiſii nondum edita, ad Pſ. 120, 1. Montes exponit Angelos: & in Jerem. 51, 25. Montem exponit Babylonem, & deinde Diabolum: & in Ezech. 6, 2. optimates & eruditos homines, quod emineant præ cæteris, Montes appellari cenſet.

P. 62. col. 1. v. 52. 53. Tertullianus de oratione, c. 7. Hilarius, ADDE. Origenes ex Catena Bibliothecæ Regiæ in Prophetas ad Ezech. 4, 10. καὶ ὁ ἓξ ἀριθμὸς, ἐστὶ τοῦ πάθους σύμβολον καὶ κακώσεως. τοῦ σωτῆρος τῇ ἕκτῃ ἡμέρᾳ πεπονθότος, καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει ἰωάννου, τοῦ ὀνόματος τοῦ θηρίου τὸν χξς´ ἔχοντος ἀριθμόν·

Pag. 66. col. 1. v. 20. 21. cui per allegoriam placet nihil intelligi, quomodo, &c. ADDE. Idem in Luc. 11, 3. ex Catena Mazariniana: ἐπεὶ δὲ οἱ ἀπὸ μαρκίωνος ἔχουσι τὴν λέξιν οὕτως· τὸν ἄρτον σου τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ᾽ ἡμέραν, ἐπαπορήσωμεν αὐτοῖς, ἀλληγορίας καὶ ἀναγωγὰς φεύγουσι, τίς ἐστιν ὁ ἄρτος τοῦ θεοῦ·

P. 66. col. 1. v. 27. & Cicero ſimpliciter *locos*; ADDE. & Lucretius *loca*.

P. 66 col. 1. v. 52. 53. ut manifeſte ex libro ipſius intelligi poteſt. ADDE. & in Catena Regia in Prophetas, ad Ezechielis 14. v. 16. οὐκ ἔχει ὁ δανιὴλ κατὰ τὴν αὐτὴν πνευματικὴν γένναν, οὓς ἐγέννησεν ἡ προφητεία αὐτοῦ· υἱοὺς γὰρ σαρκικοὺς οὐκ ἔχειν εὐνοῦχος γὰρ ἦν, ὥς φασι, καὶ δῆλον, ὑπ᾽ αὐτοῦ γὰρ παρεδόθη τῷ ἀρχιευνούχῳ·

P. 76. col. 2. verſ. 50. Origenes. ADDE. in Catena Corderiana in Johann. ad Joh. 2, 15. μηδεὶς νομιζέτω τὸ πραχθὲν τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἰησοῦ ἔλαττον εἶναι τοῦ νεκροὺς ἐγεῖραι, ἢ τυφλοῖς ὄψιν παρασχεῖν· οὐκ ἄνευ γὰρ θεϊκῆς ἐνεργείας οἷόν τε ἦν ἕνα ἄνθρωπον τοσοῦτον πλῆθος ἐκβάλλειν, καὶ μάλιστα ἐξηγριωμένων καὶ φονώντων κατ᾽ αὐτοῦ·

Pag. 82. col. 1. v. 54. 55. Romanis Græci communicarunt. ADDE. Origenes in Pſ. 4, 3. ex Catenis Regiis: ὁ μέντοι οἴεται περιφραστικῶς εἰρῆσθαι, ὡς καὶ Ἕλλησιν ἔθος, τῷ τοιούτῳ κεχρῆσθαι σχηματισμῷ λέγουσιν υἷες ἀχαιῶν καὶ τὰ ὅμοια· πολλὰ δὲ τοιαῦτα φέρεται καὶ ἐν τῇ γραφῇ· ὧν ἐστι καὶ τό βροτὸς γεννητὸς γυναικός. καὶ τό· ἐν γεννητοῖς γυναικῶν οὐδεὶς ἰωάννου μείζων· καὶ αὗται γὰρ αἱ λέξεις ἀντὶ τοῦ, ἄνθρωποι, εἴρηνται.

P. 85. col. 2. v. 33. Attamen non repugnant, nam ADDE. & *Deos Plato exiſtimat naturas incorporales, animales*, ut ſcribit Apulejus in libello de Deo Socratis: animalia quippe aliter definiebat ac Ariſtoteles, &c.

Pag. 94. col. 1. v. 5. à Sabellio amplificata. ADDE Male autem ἰδιότητα vertit Ferrarius, *proprietatem*; quod *perſonam* ſignificat.

P. 98. col 2. v. 49. 50. *eumq; eſſe in corde.* ADDE. P. 83. ἐπεὶ δὲ ὁ δέκατος ἀριθμὸς τετήρηται ὡς ἅγιος.] Infra Tom. 10. p. 149. ταῦτα δέ μοι ἐν ἀρχῇ τοῦ δεκάτου τόμου λέγεται πρός σε, πολλακοῦ ὁρῶντι τῆς γραφῆς διαφερούσης προνομίας τετυχότα τὸν δέκα ἀριθμόν· Item in Catena Ghisleriana in Jer. ad c. 32, 17. denarium numerum Origenes τέλειον καὶ θεοῦ οἰκεῖον eſſe dicit. Et in alia Regiæ Bibliothecę Catena in Prophetas, ad Ezech. 4, 10. οὐκ ἔχρην γὰρ τοῦτο οὕτως ἀνάθαρτον βρωθησόμενον ἄρτον ἐν ἁγίῳ παραλαμβάνεσθαι ἀριθμῷ. ὁποῖος δή ὁ τῆς δεκάδος, καὶ ἑβδομάδος καὶ τριακάδος, καὶ ὀγδοάδος, καί τινες τῶν ὁμοίων ἀριθμῶν·

P. 101. col. 2. v. 23 χαρισμάτων ἀρχὴν ἔχει καὶ πηγήν ADDE. p. 125 λῦσαι ἕκαστον τῶν περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς ἐνσωματώσεως ἀσαφῶν] Eodem modo corrigiam calceamenti interpretatur Origenes in Catena Corderiana in Johannem, ad c. 1. v. 27.

P. 102. col. 1. v. 15. ταῦτα ἐν βηθαρᾷ] ADDE. Origenes in Catena quadam Regia in Joh. 1, 28. χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι τὰ ἀκριβῆ τῶν ἀντιγράφων βηθαβαρᾶ περιέχει· ἡ γὰρ βηθανία οὐχὶ πέραν τοῦ ἰορδάνου, ἀλλ᾽ ἐγγύς που τῶν ἱεροσολύμων ἐστίν·

P. 104. col. 1. v. 26. ἐν αὐτῇ ἀριθμῶν βίβλῳ ἀναγεγραμμένοι ἀριθμοί· ADDE ταῦτα δέ μοι ἐν ἀρχῇ τοῦ δεκάτου τόμου λέγεται πρός σε, &c.] Peſſime hæc accepit Ferrarius. Verte: *Hæc autem ad te initio decimi Tomi dicuntur à me, ſæpe in Scriptura denarium numerum eximia prærogativa impertitum obſervante.*

P. 109. col. 1. v. penult. & ultim. & ſeq. totam pericopen ſic emenda: Non autem ſic vocantur à *Manis*, hoc eſt *bonus*, quod idem ſcribit Servius in Æneid. Ex μὴν fit μηνογενής. atque item μηνόδωρος, & contracte μηνᾶς· Id nomen fuit Patriarchæ Conſtantinopolitani, ad quem extat celebris Juſtiniani Epiſtola: non ut vulgo ſcribitur, Mennas. Sic ἀπολλῶς contracte, pro ἀπολλόδωρος· ſic ἀρτεμᾶς, pro ἀρτεμίδωρος ſic ἑρμᾶς, pro ἑρμόδωρος· ſic θευδᾶς Act. 5, 36. & apud Joſephum, pro θεόδωρος· ſic ὀλυμπᾶς Rom. 16, 15. pro ὀλυμπιόδωρος·

P. 111. c. 2. v. 9. omnia perturbavit. ADDE. ὁμοούσιον τῇ ἀγεννήτῳ φύσει Ferrarius, & loci hujus ſententia poſtulant ὁμοούσιος·

P. 121 col. 2. v. 35. ὁ ἓξ ἀριθμός· ADDE· Et Tomo 10 Comment. in Joh. p. 190. e. οἱ δὲ ἐπιστάται ἑξακόσιοι τυγχάνοντες παρὰ τοῦ ἓξ τελείου ἀριθμοῦ οἰονεὶ ἐφ᾽ ἑαυτὸν πολυπλασιαζομένῳ συνάπτονται·

ADDEN-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN